

Expunere de motive

pentru modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ

România a ratificat Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta prin Legea nr. 30/1994 și Legea nr. 79/1995.

În temeiul art. 11 alin. (2) din Constituția României, republicată, „*Tratatelor ratificate de Parlament fac parte din dreptul intern.*” Totodată, art. 20 alin. (2) din Constituția României, republicată, statuează: „*Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.*” Astfel, legea fundamentală obligă la aplicarea și interpretarea legilor interne prin raportare la tratatele internaționale în materia drepturilor omului, implicit Convenția Europeană a Drepturilor Omului, la care România este parte. Potrivit art. 32 alin. (1) din Convenție „*Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea convenției și a protocoalelor sale...*”, fapt ce conduce la obligativitatea respectării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea”) de către autoritățile statului și de către instanțele române, prin prisma art. 11 și 20 din Constituția României. De altfel, caracterul obligatoriu al jurisprudenței Curții își are sediul în art. 19 („*Pentru a asigura respectarea angajamentelor care decurg pentru înaltele părți contractante din prezenta convenție și din protocoalele sale, se înființează o Curte Europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare „Curtea”. Aceasta va funcționa permanent.*”) și art. 46 alin. (1) („*Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.*”) din Convenție. Astfel, art. 46 alin.(1) etalează natura efectelor generate de Convenție și jurisprudența Curții: efectele directe și efectele indirecte.

Efectele directe sunt identificate chiar în art. 46 alin.(1): „*Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți*”.

Doctrina juridică apreciază ca fiind efecte indirecte ale jurisprudenței Curții cele care vizează consecințele juridice produse de o hotărâre a Curții la nivelul legislației naționale, precum și la nivelul jurisprudenței naționale. Aceste efecte sunt: autoritatea de lucru interpretat, autoritatea preventivă și existența unor proceduri de reexaminare.

Privite din perspectiva rolului de unica autoritate legiuitoare a țării pe care îl are Parlamentul României, autoritatea de lucru interpretat și autoritatea preventivă sau corectivă sunt cele care prezintă interes. Efectul interpretativ al jurisprudenței Curții este uzitat pentru corectarea și completarea legislației interne. În același timp, efectul interpretativ nu poate fi analizat izolat de efectul preventiv sau corectiv al deciziilor Curții. În cazul acestui efect, latura preventivă este evidențiată în condamnarea legislației unui stat terț de către Curte, dar care este asemanătoare cu legislația altor state sau atunci

când statul modifică legislația în timpul procedurii în fața Curții. Latura corectivă este activată de către stat atunci când acesta reacționează la propria sa condamnare în sensul de a modifica legislația contrară jurisprudenței Curții.

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, prin Recomandarea nr. 1764(2006), referindu-se la Rezoluția 1516(2006) privind punerea în aplicare a hotărârilor Curții, recomandă statelor membre „să creeze mecanismele și procedurile interne – atât la nivelul guvernelor cât și al parlamentelor – permițând garantarea aplicării hotărârilor Curții, în mod rapid și eficient, grație acțiunii concertate a tuturor actorilor naționali implicați și cu susținerea necesară de la cel mai înalt nivel politic.”

Având în vedere Recomandarea 1764(2006) și Rezoluția 1516(2006) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, precum și natura efectelor generate de jurisprudența Curții, este necesară implicarea Parlamentului, care, potrivit art. 61 alin.(1) din Constituție, este „unica autoritate legiuitoare a țării”. Astfel, se impune modificarea legislației în sensul de a da vigoare efectelor indirecte ale jurisprudenței Curții și de a marca importanța acesteia pentru legislația internă și practică instanțelor naționale.

Potrivit art. 79 alin.(1) din Constituția României, republicată, „*Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații. El ține evidența oficială a legislației României*”. Legea nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, republicată, se impune a fi modificată prin menționarea *expressis verbis* în textul legii a obligativității examinării conformității legislației cu dispozițiile și principiile Convenției Europene a Drepturilor Omului, cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și cu dispozițiile tratatelor și pactelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte. În acest sens, se propune ca în structura organizatorică a Consiliului Legislativ să se înființeze Departamentul pentru armonizarea legislației cu dispozițiile Convenției Europene a Drepturilor omului, cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și cu dispozițiile tratatelor și pactelor privitoare la drepturile omului, la care România este parte. În vederea punerii în acord a dispozițiilor prezentei legi cu art. 138 alin. (5) din Constituția României, republicată, se propune intrarea în vigoare a acestei legi începând cu 1 ianuarie 2011.

Deputat J. Berz